

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan päätös ympäristölupa-asiassa koskien kalliokiviaineksen louhintaa ja murskausta sekä maankaatopaikkaa

Kunnanhallitus 11.10.2021 § 264
1690/11.01.00/2020

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta on 14.9.2021 antanut päätöksen ympäristönsuojelulain (527/2014) 39 §:n mukaisesta hakemuksesta, joka koskee kalliokiviaineksen louhintaa ja murskausta sekä maankaatopaikkaa Nurmijärven Raalan kylässä tilalla 543-412-2-322.

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta päätti liitteen mukaisesti myöntää Kreate Oy:lle ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 §:n mukaisen ympäristöluvan kallion louhintaan ja murskaamiseen sekä maankaatopaikkatoimintaan Nurmijärven tilalle 543-412-2-322 ja hylätä Kreate Oy:n ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaisen hakemuksen toiminnan aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta. Lupapäätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella 20.9.-27.10.2021.

Kreate Oy:n ympäristölupahakemuksessa esitetyn kallion louhinnan ja murskauksen kokonaismäärä on noin 250 000 m³ ktr. Murskauksen vuosituotanto on hakemuksen mukaan keskimäärin 70 000 tonnia. Hakemuksessa esitetyn suunnittelualan pinta-ala on noin 14,8 hehtaaria, josta ottamisaluetta (alue, jonka sisälle kaikki ottotoimintaan liittyvät toiminnot sijoittuvat) on noin 8,7 hehtaaria ja alue, jolla suoritetaan varsinaista louhintaa, on pinta-alaltaan 4,1 hehtaaria. Ympäristölupahakemuksessa esitetty maankaatopaikka on täyttötilavuudeltaan noin 539 000 m³. Vuotuinen ylijäämämaan vastaanottomäärä on hakemuksen mukaan noin 49 000 tonnia. Maankaatopaikan pinta-ala on noin 6,6 hehtaaria. Ympäristölupaa haetaan toistaiseksi voimassa olevaksi.

Ympäristöluvan aiemmat vaiheet

Kreate Oy on laittanut 2.6.2014 vireille Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnassa ympäristönsuojelulain 28 §:n mukaisen ympäristölupahakemuksen maankaatopaikkatoiminnalle sekä kallion louhimiselle ja murskaamiselle Nurmijärven Huhmarin alueen kiinteistölle 543-412-2-322.

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta on päätöksellään 11.10.2016 § 137 myöntänyt Kreate Oy:lle maankaatopaikan sekä louhinnan ja murskauksen ympäristöluvan kiinteistölle 543-412-2-322. Päätöksessä on annettu toimintaa koskevia lupamääräyksiä. Lautakunta on hylännyt toimintaa koskevan aloituslupahakemuksen.

Vaasan hallinto-oikeus on päätöksellään 19.3.2019 (19/0082/1) kumonnut Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan päätöksen ja palauttanut asian ympäristölautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi lupahakemuksen täydentämisen jälkeen.

Kreate Oy on toimittanut 26.8.2020 Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnalle Vaasan hallinto-oikeuden päätöksessä edellytetyt ympäristölupahakemustietojen täydennykset.

Korkein hallinto-oikeus (KHO) on hylännyt ympäristölupa-asiassa 19.5.2020 antamallaan päätöksellä (taltionumero 2200) valittajien (ml. Nurmijärven kunta) tekemät valituslupahakemukset. Näin ollen Vaasan hallinto-oikeuden 19.03.2019 antama päätös 19/0082/1 on tullut lainvoimaiseksi. Vaasan hallinto-oikeus on katsonut päätöksensä johtopäätösosiassa, että

hankkeen luvanmyöntämisedellytyksiä ei voida riittävällä varmuudella arvioida asiassa esitetyn selvityksen perusteella. Tämän vuoksi hallinto-oikeus on kumonnut Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan päätöksen ja palauttanut asian ympäristölautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Vaasan hallinto-oikeus totesi päätöksessään, että uudessa käsittelyssä ympäristölautakunnan on varattava hakijalle, mikäli tämä haluaa hakemustaan jatkaa, tilaisuus täydentää hakemustaan; uudella meluselvityksellä, selvityksellä MURAUS - asetuksen (kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annettu valtioneuvoston päätös 800/2010) 3.2 §:n vähimmäisetäisyyksistä ja tarkennetulla pintavesien tarkkailusuunnitelmalla. Lisäselvityksen saatuaan ympäristölautakunnan on kuulutettava asia uudelleen ja pyydettyvä lausunto kalatalousviranomaiselta ja tarvittaessa muilta viranomaisilta, minkä jälkeen lautakunta ratkaisee asian kokonaan uudelleen.

Maa-aineslupa

Kiinteistöllä 543-412-2-322 on Keski-Uudenmaanympäristölautakunnan 11.10.2016 § 136 myöntämä maa-aineslain mukainen lupa kalliokiviaineksen ottamiseksi. Maa-aineslupapäätös on lainvoimainen.

Ympäristöluvan täydennykset

Kreate Oy on täydentänyt ympäristölupahakemustaan meluselvityksellä ja pintavesien tarkkailusuunnitelmalla. Lisäksi ns. MURAUS-asetuksen (800/2010) vähimmäisetäisyyksien (300 m) uuden tarkastelun perusteella louhittava pinta-ala ja ottomäärä ovat pienentyneet. Ottotoiminnan jälkeen alue palautuu maa- ja metsätalouskäyttöön joko metsittämällä alue virkistyskäyttöön tai maatalouskäyttöön soveltuvaksi virkistyslaitumeksi tms.

Lupamääräyksistä

Ympäristölupapäätöksessä todetaan muun ohella seuraavaa.

Nurmijärven kunnan lausunto on otettu huomioon pintavesien tarkkailua koskevassa lupamääräyksessä sekä toiminnan aloittamista koskevassa ratkaisussa. Liikennöinti lupa-alueelle tapahtuu kokonaisuudessaan lupahakemusta koskevalla kiinteistöllä, lähellä sijaitseva asuinrakennus on otettu huomioon rajoittamalla liikennöinti tapahtumaan vain arkisin klo 7–20.

Liikenteen pölyntorjunnasta on annettu lupamääräys. Tärinän selvittämistä koskeva lupamääräys koskee myös liikenteen aiheuttamaa tärinää. Lupahakemuksessa esitystä liikenteestä lupamääräykset huomioon ottaen ei aiheudu naapuruussuhdelain tarkoittamaa kohtuutonta räsitusta. Liikenneturvallisuuteen liittyviä seikkoja ei ratkaista ympäristölupamenettelyssä.

Lupahakemuksessa esitetyt päästötiedot ovat päätöksen mukaan olleet riittäviä hakemusta koskevan louhinnan, murskauksen ja maankaatopaikan lupaharkintaa varten. Lupahakemusta koskevalla toiminnalla ei ole lupamääräykset huomioon ottaen ympäristönsuojelulain tarkoittamia haitallisia vaikutuksia Vantaanjoen kalastoon.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n mukaan lupamääräyksiä annettaessa on otettava huomioon toiminnan luonne, sen alueen ominaisuudet, jolla toiminnan vaikutus ilmenee, toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena, ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitettujen toimien

merkitys ympäristön kokonaisuuden kannalta sekä tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet toteuttaa nämä toimet.

Louhinnan ja murskauksen kesäaikaista toimintaa on rajoitettu. Eniten meluaville toiminnoille on annettu lisäksi joitakin lupahakemuksessa esitettyjä tiukempia vuorokautisia toiminta-aikoja. Vuorokautisilla toiminta-aikarajoituksilla voidaan varmistaa sallituissa melutasoissa pysyminen lähimmissä häiriintyvissä kohteissa ja vapaa-ajan asunnoilla.

Koska kulku toiminta-alueelle tapahtuu asuinrakennuksen välittömässä läheisyydessä, on toimintaan liittyvät kuljetukset rajoitettu tapahtuvaksi vain arkipäivisin klo 7–20 väliselle ajalle. (määräykset 2 ja 4) Toiminnalle on annettu MURAUUS-asetuksen mukaiset pöly- ja melupäästöjä koskevat määräykset. Lupahakemuksessa esitetyt meluntorjuntarakenteet on määrätty toteutettavaksi ennen toiminnan aloittamista. Koska melumallinnuksien meluntorjuntarakenteet on esitetty varsin yleistasoisena, on niiden toteuttamiseksi edellytetty tarkemman rakennesuunnitelman toimittamista valvontaviranomaisella ennen toiminnan aloittamista. (määräykset 3–6)

Päätöksessä on annettu räjäytystöiden aiheuttamaa tärinää koskeva ennakkoselvitysvelvoite. Määräyksen tarkoituksena on ehkäistä toimenpiteestä aiheutuvan tärinän haitat lähimmissä ja tärinäherkimmissä kohteissa. Tärinää koskeva määräys on annettu BAT-raportin ”Ympäristöasioiden hallinta kiviainestuotannossa” Suomen ympäristökeskus 25/2010 mukaisena. (määräys 7) Maaperän, pohjaveden ja vesistöjen pilaantumisen ehkäisemiseksi päätöksessä on annettu määräyksiä alueella varastoitavista öljytuotteista ja polttoaineista sekä niiden käsittelystä. Toiminnanharjoittaja on esittänyt tukitoiminta-alueelta tulevien vesien käsittelyä ennen niiden johtamista maastoon. Muilta osin maaperän suojausmääräys on MURAUUS-asetuksen mukainen.

Kunnan vaatimukset ja niiden huomioonottaminen lupapäätöksessä

Kunta on aiemmassa lausunnossaan 18.1.2021 esittänyt, että ko. alue kuuluu ekologisen verkoston ydinalueisiin. Nurmijärven ekologisia yhteyksiä koskevassa selvityksessä metsäluonnon ydinalueiksi on luokiteltu alue, joista lähimpään metsänreunaan tai tiehen on matkaa vähintään 200 m.

Vantaanjokea ja sen sivupuroja on viime vuosikymmenten kuluessa kunnostettu, jotta meritaimenen elinolosuhteet ja lisääntymismahdollisuudet saataisiin parannettua. Meritaimen on edelleen erittäin uhanlainen. Hankkeen vaikutuksesta Vantaanjokeen kulkeutuu kiintoainesta, joka aikaa myöten aiheuttaa kutusoraikoiden liettymistä. Kunnostusta on tehnyt merkittävässä määrin Virtavesien hoitoyhdistys Virho ry. Hakemuksessa ei ole esitetty, miten turvataan meritaimenen elinolosuhteet ja lisääntymismahdollisuudet Vantaanjoessa hankkeen toteutuessa.

Lupapäätöksessä todetaan, (s. 4) että esitettyjen luontoselvitysten mukaan suunnittelualueella ei ole tehty havaintoja uhanalaisista lajeista tai luontotyypeistä eikä metsälain 10 §:n arvokkaista elinympäristöistä tai vesilain 2 luvun 11 §:n tarkoittamista arvokkaista pienvesistä (Ramboll Finland Oy 23.10.2015). Suunnittelualueen lähiympäristössä on pieniä kaivettuja lampia ja ojia, joissa on havaittu viitasammakoita (Ramboll Finland Oy 16.5.2016). Lupapäätöksen perusteluissa todetaan (s.45) että lupapäätöstä koskevalla toiminnalla ei ole vaikutuksia naapurutilalla havaittuihin viitasammakoihin.

Lupapäätöksen perusteluissa todetaan (tosiseikat ja johtopäätökset, s.45), että lupahakemuksessa esitetyllä toiminnalla lupamääräykset huomioon ottaen ei ole vaikutuksia Vantaanjoen vedenlaatuun, Vantaanjoen kalakantoihin tai Vantaanjoen Natura-alueeseen.

Kunta on aiemmin katsonut, että hulevesien viivytyksaltaiden/selkeytysaltaiden liian pieni mitoitus johtaa kiintoaineksen kulkeutumiseen Vantaanjokeen. Lisäksi alueelta johdettavan ojareitin varrella on rumpu, jonka kapasiteetti ylittyy suurilla virtauksilla. Tämä aiheuttaa veden kulkeutumista ojaa ympäröiville alueille.

Pintavesien tarkkailusuunnitelman mukainen kerran vuodessa otettava pintavesinäyte ei ole riittävä turvaamaan kiintoaineksen määrän tarkkailua ja Vantaanjokeen päätyvän kiintoaineksen määrää meritaimenen lisääntymissoraikkojen kunnon näkökulmasta.

Hulevesien johtamista koskeva lupamääräys on annettu ympäristölupahakemuksen mukaisena. Ympäristönsuojelulain 5.1 §:n kohdan 13 mukaan tuotantoalueelta johdettavat vedet ovat jäteveettä. Ympäristölupapäätöksessä on toiminnanharjoittajalle annettu ympäristönsuojelulain 68 § mukainen oikeus jäteveden johtamiseen kiinteistöllä 543-412-2-323 olevaan kuivatusojaan. Vesien johtamisesta ei lupapäätöksen mukaan aiheudu kohtuutonta haittaa muille ja johtaminen on teknisesti ja taloudellisesti perusteltua. Vesien johtamiseen liittyvien viemäriputkien sijoittamiseen tai ojan tekemiseen toisen maalle on oltava kiinteistön omistajan lupa. Mikäli omistaja ei anna suostumustaan, voidaan käyttöoikeuden myöntämisestä päättää ympäristönsuojelulain 68.2 §:n mukaisessa menettelyssä (erillisellä hakemuksella). Koska hulevesien käsittelyaltaiden rakenteet on esitetty lupahakemuksessa yleistasona, on niiden toteuttamiseksi edellytetty tarkemman rakennesuunnitelman hyväksyttämistä valvontaviranomaisella ennen toiminnan aloittamista.

Kunta on aiemmin katsonut, että meluselvityksen täydennys on puutteellinen, sillä selvityksen kartoista puuttuu melualueiden värien selitykset ja mitä melutilannetta kartta kuvaa. Edelleen meluselvityksestä puuttuu tilanne hankkeen meluvaikutuksista ilman meluntorjuntaa eri ottamisen vaiheissa. Meluselvityksessä ei myöskään ilmene eri melua tuottavien toimintojen sijainti laskentatilanteessa. Varastokasojen käyttö melun torjuntaan on epämääräinen ja liikkuvainen sekä valvonnan kannalta mahdoton elementti.

Lupapäätöksen perusteluissa (s. 44) todetaan, että päätöksessä on annettu MURAU-asetusta tiukempia määräyksiä toiminta-aikojen osalta.

Lupapäätöksessä todetaan myös, että Uudenmaan ELY-keskuksen päätöksen mukaan hankkeeseen ei sovelleta ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Lupahakemuksessa esitetyt erilaiset melumallinnukset ovat riittävä lupaharkintaa varten. Lupapäätöksessä on edelleen määrätty sallitun melutason varmistaminen mittauksin lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Melumittaustuloksiin tulee tehdä iskumaisen tai kapeakaistaisen melun korjaus, mikäli sen edellytyksen mittauskohteessa täyttyvät. Liikenteen melu toimialueella on mallinnettu. Ympäristössä oleva asutus, vapaa-ajan asutus ja virkistyskäyttö on otettu päätöksessä huomioon antamalla eniten meluaville toiminnoille (poraaminen, murskaaminen, rikotus ja räjäytykset) kesäaikainen toimintarajoitus. Vuorokautinen toiminta on lisäksi rajoitettu tapahtuvaksi vain päiväsaikaan. Toiminnan vaikutukset maisemaan on ratkaistu toimintaa koskevassa lainvoimaisessa maa-ainesluvassa.

Ympäristöluvassa on annettu maankaatopaikkatoimintaa koskevia lupamääräyksiä, jotka koskevat alueelle sijoitettavien massojen laatua, täytön toteuttamistapaa, alueen valvontaa ja ympäristöhaittojen ehkäisyä. Jätehuollon asianmukaisesta järjestämisestä on annettu määräyksiä myös jätelain nojalla. Päätöksessä annetut ilmalaadun ja melun tarkkailumääräykset ovat MURAU-asetuksen 13 §:n mukaisia. Lupamääräyksen 6 mukaisten melurajojen toteutuminen lähimmissä häiriintyvissä kohteissa (meluntorjunta huomioon ottaen) on varmistettava melun mittauksilla eri ottovaiheissa. Lupapäätöksen pohja- ja pintavesien tarkkailumääräys on lupahakemuksessa esitettyjen tarkkailusuunnitelmien mukainen. Tarkkailua on kuitenkin täydennetty tarkkailusuunnitelmista annettujen lausuntojen (ELY-keskus) mukaisesti. Toiminnan lopettamiseen

liittyvät velvoitteet on annettu ympäristönsuojelulain 94 §:n mukaisina. Ympäristönsuojelulain 59 §:n mukaan jätteen käsittelytoiminnan harjoittajan on asetettava vakuus.

Nurmijärven kunta on aiemmassa lausunnossaan kiinnittänyt huomioita siihen, että liikenneturvallisuuteen kuljetusreitit alkupäässä ennen Rantakulman tietä ei ole hakemuksessa kiinnitetty mitään huomiota. Kuitenkin raskas liikenne jyrää aivan asuinrakennuksen piha-alueen reunaan pitkin ja alle 10 metrin etäisyydellä asuinrakennuksesta. Lisäksi asuinkiinteistön liikenne ohjautuu samaa tietä pitkin raskaan liikenteen kanssa. Tien kulkiessa aivan asuinrakennuksen vierestä raskas liikenne aiheuttaa myös pölyhaittoja ja tärinää. Noin 30 raskasta ajoneuvoa päivittäin erittäin häiritsevää, mikä tarkoittaa noin 2 ajoneuvoa / tunti klo 6–22 välillä.

Lähimmät asuinrakennukset (3 kpl) sijaitsevat ottoalueen (eli louhittavan alueen) koillispuolella ja itäpuolella 300 metrin etäisyydellä. Rantakulmantien varrella otto-alueen itäpuolella on asuinrakennuksia 300-700 metrin etäisyydellä. Rantakulmantien ja Vantaanjoen välissä sijaitsee joitakin lomarakennuksia, joiden etäisyys otto-alueeseen on 500-700 metriä. Alueen etelä- ja länsipuolella lähimpiin asuinrakennuksiin on matkaa yli 800 metriä. Pohjois-/luoteispuolella lähimpiin taloihin on matkaa noin 600-700 metriä.

Ympäristölupapäätöksessä todetaan, että ympäristölupaharkintaan ei kuulu liikenteen yleisten ympäristöhaittojen huomioon ottaminen alueella, joka ei kuulu toiminnanharjoittajan vastuulle ja joka on osoitettu yleiseen liikenteeseen. Tärinää koskeva lupamääräys koskee myös liikenteen aiheuttamaa tärinää. Lupahakemuksessa esitystä liikenteestä lupamääräykset huomioon ottaen ei aiheudu naapurussuhdelain tarkoittamaa kohtuutonta rasitusta. Liikenneturvallisuuteen liittyviä seikkoja ei ratkaista ympäristölupamenettelyssä.

Hallinto-oikeus on asian lupaviranomaiselle palauttavassa ratkaisussaan kiinnittänyt huomioita aiemmin mainittuihin alkuperäisessä lupahakemuksessa oleviin puutteellisiin. Muiden käsiteltävien asioiden osalta hallinto-oikeus ei ole maininnut puutteita, jotka tulisi palautetussa hakemusmenettelyssä erityisesti huomioida. Tämä koskee mm. uuden YVA-menettelyn tarvetta, Natura-arviointia, luontoselvityksiä, kalataloutta (meritaimen) ja vesien laatua tai tilaa kokevia selvityksiä taikka muita muistutuksissa mainittuja seikkoja. Luvanhakija on täydentänyt ympäristölupahakemustaan 11.8.2020 päivätyllä ympäristömeluselvityksellä, 12.8.2020 päivätyllä pintavesien tarkkailusuunnitelmalla sekä 26.8.2020 päivätyllä lupamääräyksen täydennyskirjeellä, jossa esitetään selvitys MURAU-asetuksen 3.2 §:n mukaisten vähimmäisetäisyyksien toteutumisesta.

Oikeuskäytännössä on katsottu, että maa-ainesasiassa annetulla lainvoimaisella päätöksellä ei ole ollut merkitystä itsenäisesti ratkaistavan ympäristölupa-asian luvanmyöntämisedellytyksiin. Näin ollen valituskriteerejä tulee harkita itsenäisesti. Merkillepantavaa on, että meritaimenta koskevaa asiaa ei ole käsitelty luparatkaisussa. Kunnalla ei kuitenkaan ole erityistä aihetta epäillä, että lupapäätös olisi syntynyt virheellisin perustein. Punninnassa on harkittu kunnan intressejä mahdolliselle valitukselle. Koska kysymyksessä on arvio, ei siitä, miten hallinto-oikeus mahdollisen valituksen ratkaisisi, tietenkään ole ehdotonta varmuutta.

Edellä perustelluin seikoin Nurmijärven kunta arvioi, että valitukseen tästä ympäristölupapäätöksestä ei ole ympäristöviranomaisen päätöksen juridisiin perusteisiin liittyvää aihetta.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Esitys

Nurmijärven kunta ei valita keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan 14.9.2021 antamasta lupapäätöksestä Vaasan hallinto-oikeuteen.

Valmistelija

kunnanlakimies Sari Forsström, puh. 040 317 2015
yleiskaavapäällikkö Anita Pihala, puh. 040 317 2405

Päätös

Esitys hyväksyttiin.